

Spis treści

Słowo wstępne	11
1. Osteoporoza pierwotna - <i>J.E. Badurski, N.A. Nowak</i>	13
1.1. Istota, definicje, kryteria diagnostyczne	13
1.2. Czynniki i mechanizmy przebudowy kości wpływające na rosnące z wiekiem ryzyko złamania	15
1.3. Skutki ogólnoustrojowe przechodzenia bodźców drogą Wnt/f3-katenina lub poprzez aktywację PPAR	23
2. Kość jako aktywny organ człowieka - <i>M. Walicka, E. Franek</i>	41
2.1. Przebudowa tkanki kostnej	41
2.2. Rola kości w utrzymywaniu homeostazy wapniowo-fosforanowo-magnezowej	41
2.3. Rola kości w utrzymywaniu równowagi kwasowo-zasadowej	43
2.4. Funkcje endokrynne kości	44
2.5. Manifestacja kostna chorób ogólnoustrojowych	46
2.6. Podsumowanie	46
3. Osteoporoza u mężczyzn - <i>W. Misiorowski</i>	48
3.1. Etiologia	49
3.2. Rozpoznawanie i leczenie	52
3.3. Mniej zarejestrowanych leków dla mężczyzn niż dla kobiet	53
4. Diagnostyka osteoporozy - <i>E. Czerwiński, W. Wielanowska, P. Borowy</i> ..	59
4.1. Badanie gęstości mineralnej kości	59
4.2. Ocena ryzyka złamania metodą FRAX	63
4.3. Nowe zastosowania badania DXA	65
4.4. Densytometria obwodowa	69
4.5. Ilościowa ultrasonografia	69
4.6. Tomografia komputerowa	70
4.7. Badanie radiologiczne w diagnostyce złamań kręgosłupa	71
5. Cukrzyca typu 2 - wpływ na masę kostną i złamania - <i>M. Walicka, E. Franek</i>	76
5.1. Wpływ hiperglikemii na jakość tkanki kostnej	76
5.2. Hormony inkretynowe	78
5.3. Wpływ tkanki tłuszczowej na metabolizm kostny	78
5.4. Masa kostna w cukrzycy typu 2	79
5.5. Wpływ leków stosowanych w terapii cukrzycy typu 2 na metabolizm kostny i ryzyko złamania	80
5.6. Ryzyko złamania w cukrzycy typu 2	81
5.7. Podsumowanie	81

6.	Ryzyko złamań związane z przewlekłym podawaniem glikokortykosteroidów-P <i>Głuszko</i> .	84
6.1.	Patomechanizm złamań.	84
6.2.	Ryzyko złamań w przebiegu przewlekłej steroidoterapii.	86
6.3.	Postępowanie prewencyjne i leczenie osteoporozy wtórnej.	86
6.4.	Farmakoterapia GIO.	89
7.	Złamania kości w przewlekłej chorobie nerek - <i>A. Więcek, T. Nieszporek</i>	91
8.	Choroba nowotworowa kości - <i>W. Misiowski</i> .	98
8.1.	Patofizjologia choroby nowotworowej kości.	99
8.2.	Diagnostyka niskiej masy kostnej u chorych na raka.	102
8.3.	Identyfikacja przerzutów do kości.	103
8.4.	Choroba nowotworowa a ryzyko złamań.	103
8.5.	Leczenie ablacyjne a ryzyko złamań.	104
8.6.	Rak piersi.	105
8.7.	Rak gruczołu krokowego.	107
8.8.	Nowotwory układu hemopoetycznego.	109
8.9.	Podsumowanie.	110
9.	Problem złamań osteoporotycznych - <i>E. Czerwiński, P. Rozpondek, M. Synder, J. Amarowicz, M. Berwecka</i> .	117
9.1.	Epidemiologia złamań.	118
9.2.	Jakość życia po złamaniu osteoporotycznym.	128
9.3.	Ortogeriatrya.	129
9.4.	Zapobieganie wtórnym złamaniom.	130
10.	Suplementacja wapnia i witaminy D w zapobieganiu złamaniom osteoporotycznym u osób starszych: korzyści i kontrowersje - <i>Ł. Marcinowska-Suchowierska</i>	136
10.1.	Skuteczność terapeutyczna wapnia w zapobieganiu złamaniom.	136
10.2.	Suplementacja wapnia - kontrowersje.	137
10.3.	Skuteczność terapeutyczna witaminy D oraz witaminy D łącznie z wapniem w zapobieganiu złamaniom.	139
10.4.	Suplementacja wapnia i witaminy D w zmniejszeniu ryzyka złamań i upadków w populacji osób starszych i u indywidualnego pacjenta - spojrzenie kliniczne, wytyczne	142
10.5.	Suplementacja witaminy D w populacji zdrowej.	143
10.6.	Leczenie/suplementacja niedoborów witaminy D u indywidualnych pacjentów.	145
11.	Leczenie farmakologiczne osteoporozy - <i>E. Marcinowska-Suchowierska</i>	148
11.1.	Podstawowe dane.	149
11.2.	Leki antyresorpcyjne.	150
11.3.	Wybiórcze modulatory receptora estrogenowego.	151
11.4.	Bisfosfoniany (BS).	151
11.5.	Denosumab (DEN).	155
11.6.	Leki anaboliczne i anaboliczno-przeciwwresorpcyjne.	156

11.7. Leczenie farmakologiczne skojarzone i sekwencyjne.	158
11.8. Zasady wyboru terapii i zalecenia w osteoporozie.	159
12. Leczenie farmakologiczne osteoporozy - działania niepożądane leków, powikłania - Ł. Marcinowska-Suchowierska.	164
12.1 Bisfosfoniany (BS).	165
12.2. Wybiórcze modulatory receptora estrogenowego.	169
12.3. Denosumab (DEN).	169
12.4. Parathormon - PTH (1-34).	170
12.5. Ranelinian strontu (RS).	170
13. Upadki jako przyczyna złamań i zwiększonej śmiertelności -A. Skalska, M. Fedyk-Łukasik.	173
13.1. Upadki.	174
13.2. Przyczyny upadków.	175
13.3. Skutki upadków.	178
13.4. Złamania jako przyczyna zwiększonej śmiertelności.	179
13.5. Inne urazy związane z upadkami.	181
13.6. Lęk przed upadkiem i zespół poupadkowy.	182
13.7. Jakość życia po upadku.	182
13.8. Zapobieganie upadkom.	183
14. Sarkopenia - patogeneza, diagnostyka i leczenie - E. Czerwiński, M. Berwecka, K. Boczoń.	186
14.1. Definicja sarkopenii.	186
14.2. Epidemiologia.	187
14.3. Objawy.	187
14.4. Budowa i zarys fizjologii mięśnia.	188
14.5. Patofizjologia sarkopenii.	193
14.6. Diagnostyka sarkopenii.	199
14.7. Leczenie.	203
15. Sarkopenia a osteoporoza - M. Berwecka, K. Boczoń, E. Czerwiński....	210
15.1. Historia definicji.	210
15.2. Starość czy choroba?.	214
15.3. Czynniki wpływające na rozwój osteoporozy i sarkopenii.	214
15.4. Podsumowanie.	221
16. Nordic walking w zapobieganiu upadkom - J. Opara.	229
16.1. Rola aktywności fizycznej w zapobieganiu upadkom.	229
16.2. Rola nordic walking.	231
16.3. Podsumowanie.	233
17. System Zapobiegania Złamaniom na świecie i w Polsce - J. Amarowicz, E. Czerwiński.	236
17.1. System Zapobiegania Złamaniom - <i>Fracture Liaison Sen/ices</i> (FLS)	236
17.2. Wprowadzenie Systemu Zapobiegania Złamaniom w Polsce.	242
Skorowidz	247